

DE KATHOLIEKE CONTRAREFORMATIE IN DE 21STE EEUW

VERRIJZENIS

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT / P106088

V.U.: FR. GEERTS, WILGENLAAN 21, 2390 MALLE

NR. 9 / MEI-JUNI 2002

AFGIFTEKANTOOR: 2390 MALLE

DE TOREN VAN BABEL VREDE OP AARDE LANGS LOUTER MENSELIJKE WEG ?

Zelden heeft de hele mensheid zozeer het gevoel gehad dat de wereldvrede nog maar aan een zijden draad hangt die elk ogenblik kan breken, met onvoorspelbare en mogelijk apocalyptische gevolgen. De zoektocht naar vrede houdt ons allemaal bezig. Maar op wie vertrouwen wij om de vrede tot stand te brengen: op God, Vader, Zoon en H. Geest, en op de H. Maagd Maria... of op onze eigen menselijke krachten?

Centraal in de boodschap van Paus Joannes-Paulus II voor de Werelddag van de Vrede stonden « de dramatische gebeurtenissen van 11 september jl. » Deze « bloedige episode », aldus de H. Vader, « heeft mij ertoe gebracht een overweging te hernemen die vaak uit het diepst van mijn hart opwelt, bij de herinnering aan historische gebeurtenissen die mijn leven getekend hebben en dan vooral mijn jeugd.

« Het onvoorstelbare lijden van volkeren en individuen – onder hen velen van mijn vrienden en personen die ik

kende – ten gevolge van de totalitaire nazistische en communistische regimes heeft in mij altijd vragen opgeroepen en heeft mijn gebed gestimuleerd. Dikwijls ben ik blijven stilstaan bij de vraag: welke is de weg die leidt tot het volledig herstel van de morele en maatschappelijke orde die op zo'n barbaarse manier vernietigd is? » Het antwoord dat de Paus geeft, is belangrijk:

« Ik ben tot de overtuiging gekomen, door na te denken en me te baseren op de bijbelse Openbaring, dat men nooit ten volle de gebroken orde zal herstellen dan door een har-

God onze Hemelse Vader, zoals zuster Lucia van Fatima Hem heeft zien verschijnen op 13 juni 1929 tijdens de Theophanie van Tuy: « Het gelaat van een man, met een lichaam tot aan de gordel, en op zijn borst een duif in een intens licht... » (gepolychromeerd houten beeld, met bladgoud belegd, door broeder Henry van het Kruis). Het was in Tuy dat Onze-Lieve-Vrouw uitdrukkelijk de toewijding van Rusland vroeg.

monisch evenwicht te vinden tussen rechtvaardigheid en vergeving. De zuilen waarop de ware vrede stoelt zijn de rechtvaardigheid en die bijzondere vorm van liefde die vergeving heet. »

Bij deze pauselijke boodschap zijn twee kanttekeningen noodzakelijk. De eerste is dat de H. Vader blijkbaar geen enkele zinspelend maakt op het grote Geheim dat Onze-Lieve-Vrouw van Fatima toevertrouwd heeft aan Lucia, Francisco en Jacinta op 13 juli 1917. Dit Geheim heeft nochtans betrekking op « *het onvoorstelbare lijden van volkeren en individuen* » waarover de Paus het heeft, en op het geneesmiddel daarvoor. Onze-Lieve-Vrouw legde uit dat dit lijden een straf was om de zielen van de arme zondaars van de hel te redden. Zij openbaarde vervolgens « *een weg* » om de vrede te herstellen, d.i. de rust van de « *morele en maatschappelijke orde* »:

« **Om dat te verhinderen** [« *oorlogen, hongersnood en vervolgingen tegen de Kerk en de H. Vader* » uitgelokt door het nazisme en het communisme] **zal ik de toewijding van Rusland aan mijn Onbevlekt Hart en de eerherstellende communie op de eerste zaterdagen komen vragen. Als men gehoor geeft aan mijn beden, zal Rusland zich bekeren en zal men vrede hebben.** Zoniet enz. »

Een tweede kanttekening is dat de door de Paus voorgestelde oplossing de vrucht is van zijn persoonlijke bespiegelingen, zoals hij zelf onderstreept. Deze hoogstpersoonlijke zienswijze, gericht aan heel de wereld, zoekt niet alleen geen licht of steun in het Onbevlekt Hart van Maria, maar stoelt ook niet op een of ander voorgaande. Geen enkele traditionele wetgeving erkent in de « vergeving » een « zuil » van de maatschappelijke orde. Geen enkele samenleving zou de plechtige straffeloosheid kunnen overleven die zo aan dieven, moordenaars en bandieten van alle slag geschonken wordt.

Als het slechts om één persoon gaat die het risico en het kwaad moet ondergaan, kan een edelmoedig iemand uit naastenliefde en voor het geestelijk goed van zijn aanvaller verkiezen om te sterven eerder dan te doden. Maar als zijn vrouw en zijn kinderen, zijn vaderland, de christenheid in gevaar zijn? Hun wettige verdediging weegt het zwaarst door en wordt zelfs een heilige plicht, voor iedereen... de Paus inbegrepen, die het gezag heeft om een kruistocht af te kondigen.

« GIJ ZULT NIET DODEN »

De Paus veroordeelt in zijn boodschap vervolgens het terrorisme, maar – en dat wekt opnieuw verbazing – zonder te verwijzen naar het goddelijk gebod, dat door Sint-Paulus in het Nieuwe Testament verbonden wordt met het gebod van de naastenliefde: « *Immers het gebod: “Gij zult geen overspel bedrijven, gij zult niet doodslaan, gij zult niet stelen, gij zult niet begeren” en alle andere geboden zijn samengevat in dit éne: “Gij zult uw naaste liefhebben als uzelf”* » (Rom. 13, 9).

« *Ik ben het die dood en die levend maakt* », zegt de Heer tot Mozes (Deut. 32, 39). « *Dit is inderdaad* », zo schrijft abbé de Nantes, « *de enige noodzakelijke en voldoende reden voor het respecteren van het menselijk leven door de mens en voor het verbod op moord [...], deze onschendbaarheid niet zozeer van het menselijk leven als wel van het recht van God op het leven en de dood van de*

menselijke wezens, op de dood en het leven van de mens, op zijn dood om hem te doen leven », voor eeuwig, in de Hemel (Fr. CRC nr. 103, maart 1976).

De uitoefening van de menselijke rechtspraak is inderdaad gebaseerd op het absoluut en onschendbaar karakter van de goddelijke rechtvaardigheid **en het onverbidde karakter van Gods eeuwige straffen**. Het is noodzakelijk voor de individuele personen, **voor hun eeuwige heil**, dat deze hogere orde tastbaar en actueel wordt gemaakt in de ondergeschikte orde van de menselijke rechtspraak. Het is een weldaad dat de sancties uitgesproken door de menselijke rechtbanken een afspiegeling zijn van de realiteit van het overtreden van de goddelijke wet: zo leert de mens God respecteren en zijn oordeel vrezen, en is hij zich levendig bewust van het soeverein domein van zijn Rechtvaardigheid.

Deze gedachte van het uiteindelijk heil van de arme misdadigers ontbreekt volledig in de boodschap van Joannes-Paulus II. Er is zelfs geen enkele verwijzing naar de Hemel, die toch het uiteindelijk doel is van al onze werken. **In het gedachtengoed van de Paus neemt het recht van de mens de plaats in van het recht van God**, en dan meer in het bijzonder de godsdienstvrijheid, « *die een fundamenteel menselijk en burgerlijk recht is voor elk individu* ». Heel de horizon blijft beperkt tot *deze wereld*. De Hemel moet volgens de Paus gestalte krijgen op de aarde, moet gerealiseerd worden door alle mensen samen die met elkaar verzoend zijn en door de kracht van « *de religies* », welke ze ook zijn.

« ZONDER MIJ KUNT GIJ NIETS »

De sleutel tot de actualiteit, en tot heel de wereldgeschiedenis, is de openbaring van God. Niet de openbaring van zijn bestaan, dat vanzelfsprekend is en niet hoeft bewezen te worden – net zo min als het bestaan van de lucht die ik inademen of van de hemel boven ons hoofd moet bewezen worden – maar **de openbaring van zijn verbond met Abraham**, vierduizend jaar geleden.

Het is dit verbond dat aan de geschiedenis zijn zin geeft, zijn “orthodromie” die uitmondt in Jezus-Christus, Gods Zoon die mens geworden is om de mensheid te redden. Er is geen andere echte « *religie* » dan deze: van Abraham (het Oude Testament) over Joannes de Doper (het “Middelste Testament”) tot Jezus (het Nieuwe Testament). Tot op vandaag is dit een stroom van levend water, die gemakkelijk te onderscheiden is van zijn dode zijarm, het talmoedisch jodendom van de rabbijnen, en nog gemakkelijker van de zogenaamde “Oosterse godsdiensten” die geen enkele echte relatie met God aangaan. En wat de islam betreft, deze heeft van Mohammed tot Osama Bin Laden als eerste doel het doen verdwijnen van het christendom én het jodendom, te vuur en te zwaard...

Alleen ons Geloof kan de vrede brengen, want het is vol van de hoop op redding van alle mensen, in een geest van naastenliefde. « *Er is geen ware broederlijkheid los van de christelijke naastenliefde* », zei de H. Pius X. De harsenschim van Joannes-Paulus II – « *de grote religies van de mensheid moeten met elkaar samenwerken om de sociale en culturele oorzaken van het terrorisme uit te schakelen door de grootheid en de waardigheid van de menselijke persoon te onderwijzen* », enz. enz. – zal de vrede geen stap dichterbij brengen.

broeder Bruno Bonnet-Eymard

« *De geest van Assisië* » toegepast in het Elzasser dorp Kuttolsheim: in het midden de boeddhist lama Dagpa, in traditionele kledij; links en rechts van hem twee katholieke priesters (in minder traditionele kledij): links de Libanese priester Elie Akl, rechts de pastoor van Kuttolsheim, Joseph Lachmann (foto T. Wirth).

Voor de boeddhistische "monnik" bestaat God niet. Bijzaak! « *Wij zijn op zoek naar hetzelfde* », zegt de Libanese priester die op stage is bij pastoor Lachmann. Voor de twintigste verjaardag van het instituut heeft deze laatste trouwens een viering georganiseerd in de kerk van het dorp waaraan boeddhisten, katholieken en protestanten deelnamen.

HET BOEDDHISME IS GEEN GODSDIENST

Op de grote interreligieuze bijeenkomst die Paus Joannes-Paulus II op 24 januari van dit jaar in Assisië organiseerde, waren ook achtentwintig boeddhisten aanwezig. Om vanuit hun geloof « *de dialoog met God* » aan te gaan waartoe de Heilige Vader alle vertegenwoordigers van de godsdiensten opriep? Een moeilijke zaak voor mensen die principieel niet in het bestaan van welke god dan ook geloven...

In het dorp Kuttolsheim in de Elzas is een boeddhistisch instituut gevestigd dat luistert naar de mooie naam Sakya Tsesjen Ling, « *de besneeuwde berg van Sakya* ». De stichter ervan, lama Sherab, heeft die naam gegeven omdat de steile helling die naar het instituut leidt hem herinnerde aan de besneeuwde bergen van zijn land. Hoog daarboven verblijft een "monnik", lama Dagpa, die in Kuttolsheim aangekomen is op hetzelfde moment als de pastoor, Joseph Lachmann.

Pastoor Lachmann heeft het vanaf het begin opgenomen voor de boeddhistische lama: « Tien jaar geleden kreeg ik een strooibriefje in handen dat vrij agressief was ten opzichte van het instituut. De zondag daarop ben ik op het onderwerp teruggekomen tijdens de mis. Ons christelijk geloof zegt ons dat wij allemaal broeders zijn. Of we nu christenen zijn of boeddhisten, moslims of joden, *wat belang heeft dat?* We kunnen niet samen het Onze Vader bidden als we daarvan niet echt overtuigd zijn. »

Dankzij de inzet van pastoor Lachmann is lama Dagpa volkomen geïntegreerd in het dorp. « Hij maakt deel uit van de familie. In Kuttolsheim is niemand verbaasd dat er een boeddhist in de mis zit of een priester naar het instituut gaat. Het zijn de landbouwers die de lama het felst verdedigen in het dorp. "Kwestie van gezond boerenverstand", legt oud-burgemeester Georges Boehler uit. "Zo is het toch. Ik ben als katholiek geboren maar ik had evengoed als boeddhist of moslim kunnen geboren worden. *De ene godsdienst is niet beter dan de andere.* Ergens hierboven komen ze allemaal bij hetzelfde uit" » (*Dernières Nouvelles d'Alsace* van 17 juli 2001).

Gezond boerenverstand of geloofsafval? De pastoor en de burgemeester kunnen echter tot hun verdediging

zeggen dat zij niet anders spreken dan de bisschoppen, die op hun beurt niet anders spreken dan de Paus zelf! Joannes-Paulus II laat immers geen gelegenheid voorbijgaan zonder te onderstrepen hoezeer alle geloofsovertuigingen voor hem gelijkwaardige wegen zijn.

In elk geval blijkt het boeddhisme niet echt gekend te zijn. Ook niet door de Paus, die in Assisië zei: « *De context van onze ontmoeting hier, van onze dialoog met God, geeft ons de gelegenheid om opnieuw te bevestigen dat wij in God de uitzonderlijke eenheid van rechtvaardigheid en mededogen vinden.* » De aanwezige boeddhisten hadden aan deze woorden geen boodschap. Want voor een boeddhist bestaat er geen « *ergens hierboven* », en evenmin een God die verschillend is van de wereld. Pater Henry Van Straelen, een veteraan van de missies in het Verre Oosten en trouwens een intieme vriend van Paus Joannes-Paulus II, schreef over het boeddhisme het volgende: « *Het is etymologisch onjuist het boeddhisme als een godsdienst te beschouwen. Wie boeddhist is, is niet religieus maar vrijgevochten. Het boeddhisme als een godsdienst beschouwen is daarom een contradictie in de termen. Het boeddhisme erkent het bestaan van God niet en ontkent eveneens het bestaan van de ziel* » (*Ouverture à l'Autre: laquelle?*, p. 205).

P. Van Straelen haalt verder Zuzuki aan, « *de grootste zenn-profeet van het moderne Japan* », die met onverholen misprijzen over de gekruisigde Christus spreekt en wiens voorkeur uitgaat naar de zittende Boeddha: « *Christus op het kruis is een verschrikkelijk beeld dat zich in mijn geest, ondanks mezelf, identificeert met een of andere sadistische aandrang van een op hol geslagen fantasie... Boeddha is liggend gestorven... De horizontale houding drukt vrede, vergevingsgezindheid en grootmoedigheid uit* », enz.

Heel anders klinkt abbé de Nantes: « *De gekruisigde Christus staat voor de cultus van God die Verlosser is en voor de devotie tot het Heilig Hart; het boeddhisme is de cultus van de mens, zonder naastenliefde en zonder vergeving* » (Franse CRC nr. 235, aug. 1987, p. 12).

Hoe kan iets als het boeddhisme, waarvan de voornaamste vertegenwoordiger, de Dalai-lama, zichzelf de « *levende god* » noemt, op zoveel sympathie en eerbewijzen rekenen vanwege de Paus, die toch de vertegenwoor-

diger van God op aarde is? Eigenlijk is dit ronduit onderend voor Christus, voor de Kerk en voor elke katholieke gelovige.

Christus heeft gezegd: « Ik ben het licht der wereld. » Hij is inderdaad gedurende tweeduizend jaar dat Licht geweest. Betekent het derde millennium waarin wij binnengetreden zijn het einde van Zijn heerschappij?

« *Zal de Mensenzoon bij zijn terugkomst nog het geloof op aarde vinden?* »

IN DE GEEST VAN ASSISIË

In zijn inleiding op de « *Kreet* » van Chiara Lubich schrijft kardinaal Poupard dat het Vaticaan de Focolarebeweging ten volle aanmoedigt « *om de opmars ervan te oriënteren en te ondersteunen en om de beweging open te stellen voor heel de Kerk en heel de wereld, het boeddhisme inbegrepen* ».

Het Focolare krijgt steun van alle mogelijke kerkelijke hoogwaardigheidsbekleders. Maar niet alleen uit katholieke hoek, schrijft de stichteres: « Belangrijke personaliteiten die tot andere Kerken [!] behoren, volgen ons met een bijzondere genegenheid, moedigen ons aan en vragen dat onze geest zich zou verspreiden onder hun gelovigen [*welke geest? de H. Geest??*]. Ik denk hier aan de vier laatste primaten van de anglicaanse gemeenschap, de drie laatste patriarchen van Constantinopel, eminente lutherse bisschoppen [!] enz. »

Dat de beweging zelfs geen punt (meer) maakt van het christendom, bleek b.v. op de viering van het veertigjarig bestaan van Focolare-Nederland in maart 11.: « Eenheid

gaat voor het Focolare verder dan medechristenen. In Nijmegen was dat onder meer te zien aan de aanwezige moslimmeisjes met hoofddoekjes. Volgens persvoorlichter Michel Bronzwaer zijn in Nederland de contacten met moslims een jaar of zes geleden gestart » (*Katholiek Nieuwsblad*, 8 maart 2002, p. 27).

Dit is de ware geest van Assisië, en geen wonder dus dat de Paus enthousiast is over het Focolare! Chiara Lubich: « Naast de audiënties vertellen zijn aanwezigheid op onze publieke samenkomsten en zijn brieven wat wij voor hem betekenen, evenals zijn buitengewone telefoontjes: drie keer om mij een gelukkige feestdag te wensen, in Zwitserland, waar ik was op het feest van de H. Clara. *Van de brieven die hij ons tot nog toe geschreven heeft, zijn er 22 van zijn hand*, wat toch wel verbazingwekkend is. » Inderdaad! En dan te weten dat abbé de Nantes nooit ook maar enige reactie ontvangen heeft op zoveel smeekbeden...

naar broeder Bruno Bonnet-Eymard

EEN KAAKSLAG VOOR DE PAUS

Dr. George Carey, de aartsbischop van Canterbury, was niet aanwezig op de bijeenkomst in Assisië van 24 januari 11. De primaat van de anglicaanse kerk had zijn eigen interreligieuze ontmoeting georganiseerd in Alexandrië... **twee dagen vóór het pauselijk initiatief!**

Nogal wat belangrijke personaliteiten die in Italië *niet* opdaagden, waren *wél* present in Egypte. Dr. Carey kon zijn geluk dan ook niet op: « *Het feit alleen al dat religieuze verantwoordelijken van dat kaliber mijn uitnodiging hebben aanvaard om bij elkaar te komen is een positief signaal. Wij hopen dat onze discussie de zaak van de vrede en de verzoening in het Heilige Land kan dienen.* »

Het ging er inderdaad om « *concrete initiatieven te bestuderen die een einde zouden kunnen maken aan het geweld en die het Israëliisch-Palestijns vredesproces terug op gang zouden kunnen trekken.* » Een manier om te zeggen dat de vrome wensen die twee dagen later vanuit Assisië zouden opklinken niets meer waren dan ijle woorden in de wind...

Wat die « *concrete initiatieven* » opgeleverd hebben, weten we ondertussen ook: Sharon heeft de totale oorlog verklaard aan Arafat, die hij verantwoordelijk stelt voor het terroristisch geweld tegen de Israël's. Alexandrië is dus een even hol vat als Assisië.

Nochtans had Dr. Carey zich uitgesloofd. De week tevoren had hij in het Londense Lambeth Palace een tweedaags seminarie georganiseerd over de dialoog tussen moslims en christenen. De Britse eerste minister Tony Blair had dit seminarie geopend. Op het einde van die week had de aartsbischop van Canterbury zich onderhouden zowel met Ariel Sharon als met Yasser Arafat. Beiden hadden hun steun toegezegd voor de bijeenkomst van Alexandrië.

Het enige écht « *concrete* » resultaat van dit colloquium is dus de kaakslag die is toegediend aan Paus Johannes-Paulus II. Door wie? Door een man die **voorwendt** aartsbischop van Canterbury te zijn maar die in werkelijkheid niets meer is dan een functionaris van de

Engelse koningin, die zelf het hoofd is van de anglicaanse, antipapistische kerk. George Carey is noch bisschop noch priester, en hij bezet op onrechtmatige wijze de primaatszetel van Canterbury. Hij is de opvolger van de vervolgers en de beulen van zoveel heilige Engelse martelaren uit de zestiende eeuw, Thomas More en anderen!

Hoe kan de Paus van Rome veinzen dat hij deze man, die zich verkleedt met een mooie violette kleurige soutane en een gouden kruis, beschouwt als een waarachtig opvolger van de Apostelen?

Joannes-Paulus II zetelde in Assisië nog als centrale religieuze persoonlijkheid, als « voorzitter » van de interreligieuze bijeenkomst. Als hij maar blijft onderstrepen dat alle godsdiensten gelijkwaardig zijn met het Rooms-katholicisme wat hun oorsprong betreft en vergelijkbaar qua inhoud, waarop is zijn gezag dan gevestigd? En is het dan verwonderlijk dat anderen die suprematie in vraag stellen en hem openlijk proberen onderuit te halen?

PLEIDOOI VOOR EEN ONFEILBAAR OORDEEL

De houding van de Katholieke Contrareformatie/Verrijzenis tegenover Paus Joannes-Paulus II en het Concilie wordt in volgende brief van abbé de Nantes nogmaals klaar en duidelijk onder woorden gebracht. De brief, waarvan wij de kern weergeven, werd geschreven daags na het fameuze bezoek van de H. Vader aan de moskee van Damascus (6 mei 2001) maar heeft nog niets aan actualiteit ingeboet.

Sedert meer dan dertig jaar vraag ik om « een waarachtig proces op het hoogste niveau ». Het gaat er om een leerstellig proces te verkrijgen dat moet toelaten om met een uitspraak uitgaande van het onfeilbaar gezag van de H. Vader de dreigende en om zich heen grijpende geloofsafval aan te klagen en te veroordelen. Deze geloofsafval of apostasie neemt gestaag toe en bant overal het ware geloof uit, *in capite et in membris*, met het gevolg dat de gezworen vijanden van onze godsdienst in de Kerk de plak zwaaien over de onschuldige kudde. Een ander gevolg is dat de enkele verspreide verdedigers van het geloof de mond gesnoerd wordt, dat zij het slachtoffer zijn van vervolging en uiteindelijk uitgesloten worden, met in hun hart een dodelijke droefheid.

Ik citeer slechts een recent voorbeeld van zulk een geloofsverdediger, een echte herder naar het Hart van God: kardinaal Nasrallah Sfeir, de maronitische patriarch van Beiroet, die geweigerd heeft zich op uitnodiging van de Paus naar Damascus te begeven. Hij kloeg « *de Syrische bezetting* » van Libanon aan en antwoordde aan een journalist die verbaasd was over deze « *ongehoorzaamheid aan de Paus* »: « **Ik zal mijn kudde niet verraden.** »

Hetzelfde geldt voor ons: wij zijn gerechtigd om van ketterij, schisma en schandaal een Paus te beschuldigen die *bij elke gelegenheid* het tegenovergestelde standpunt inneemt van *al* zijn voorgangers, Joannes XXIII en Paulus VI uitgezonderd. Door de Koran te kussen ten teken van respect, op 14 mei 1999, en door op rituele wijze zijn schoenen uit te trekken om een moskee binnen te gaan die tot de zevende eeuw een kerk was, op zondag 6 mei 2001, heeft hij niet alleen ons, pratikerende katholieken, geschandaliseerd, maar heeft hij bovendien een miljard mohammedanen aangezet om volgeling te blijven van een godsdienst die vandaag de hele wereld in vuur en vlam zet. En door het op de binnenplaats van de moskee te hebben over « *een nieuwe manier om onze twee godsdiensten voor te stellen, niet meer als opponenten – zoals het te vaak in het verleden gebeurd is – maar als partners voor het welzijn van de menselijke familie* » heeft Joannes-Paulus II Christus verloochend. Verklaart de Koran immers niet dat « *God geen zoon heeft* »?

Deze gewettigde verdenking leidt niet tot een breuk met de Roomse Kerk: moge God zoiets verhoeden! Wél tot het voorbehoud van onze gehoorzaamheid tot de dag dat wij verkrijgen wat ons meest strikte en heiligste recht is: **een definitief leerstellig oordeel.**

Dit voorbehoud van onze gehoorzaamheid is dus geen schismatieke daad, vermits het wettig gezag op elk ogenblik het middel in handen heeft om een einde te maken aan deze abnormale situatie: door zichzelf namelijk vrij te pleiten van de (meer dan gefundeerde) verdenking van ketterij die op haar weegt. Wij zullen ons dan onmiddellijk en volledig onderwerpen. Maar dit betekent dus dat het gezag moet aanvaarden om over de zaak te oordelen, met respect uiteraard voor de canonieke regelgeving!

Welke zaak? Zij kan samengevat worden in één enkele stelling die het brandpunt is van de controverse: wij kunnen nooit als een nieuw dogma aanvaarden **het zogezegd maatschappelijk recht van de mens op godsdienstvrijheid**, af-

gekondigd door het Tweede Vaticaans Concilie in de constitutie *Dignitatis humanae*, en evenmin **de cultus van de mens** die Paulus VI vóór het oog van heel de Kerk verkondigde op 7 december 1965, ter afsluiting van het Concilie.

Gedurende negentien eeuwen heeft de Kerk onderwezen dat alleen de waarheid rechten heeft. We zouden bijgevolg moeten aannemen dat zij zich vergist heeft! Joannes-Paulus II heeft niet geaarzeld dit te bevestigen heel zijn tocht door het Oosten lang, door keer op keer daden van “berouw” te stellen, van Athene tot Damascus... niet voor zichzelf, maar voor onze Heilige Moeder de Kerk!

Wat ons betreft, wij blijven ervan overtuigd dat deze Paus zichzelf bedriegt, zoals de nieuwlichters van Vaticanum II ons bedrogen hebben, en niet de Kerk van altijd. **Als ik mij vergis, dat men het mij dan klaar en duidelijk zegt.** Het gaat niet op dat men mij steeds opnieuw gesuspenseerd verklaart, al vijfendertig jaar lang! Eerst en vooral moet men dat nieuwe dogma van de godsdienstvrijheid op onfeilbare wijze definiëren. En pas daarna kan men ons veroordelen als wij die dwaasheden van de tijdsgeest verwerpen.

Maar zulk een beslissing is onmogelijk, en Paus Joannes-Paulus II weet dat heel goed. Hij weet zelfs dat niet wij op onfeilbare wijze zullen veroordeeld worden maar hijzelf. Daarom verhinderde Paus Paulus VI al de overhandiging van mijn eerste Aanklachtenboek door de Italiaanse politie op ons af te sturen! Had hij dan niet genoeg theologen en canonisten tot zijn beschikking om zich te zuiveren van mijn beschuldigingen en mij in verlegenheid te brengen? Of was hij er zich maar al te zeer van bewust dat de leerstellige nieuwlichterijen die hij in de Kerk invoerde op zich al in tegenspraak waren met de geopenbaarde waarheid, en dus onverdedigbaar?

Wanneer Joannes-Paulus II op de binnenplaats van de grote Ommajadenmoskee verklaart: « *De interreligieuze dialoog zal leiden tot uiteenlopende vormen van samenwerking, in het bijzonder met betrekking tot onze plicht om zorg te dragen voor de armen en de zwakken* », dan spreekt hij de katholieke leer tegen die zijn voorganger de H. Pius X in herinnering bracht:

« Geen echte beschaving zonder ethische beschaving, en geen echte ethische beschaving zonder het ware geloof: dit is een waarheid die door de geschiedenis aangetoond wordt. »

broeder Georges van Jezus

TIEN LEUGENS TEGEN FATIMA

De bekendmaking van het Derde Geheim van Fatima op 26 juni 2000 werd voorafgegaan en begeleid door een mediacampagne vanuit het Vaticaan. De bedoeling was de invloed van het Geheim te neutraliseren door het te bedelven onder een stortvloed van leugens, vervalsingen en onwaarheden. Met andere woorden: een echte doofpotoperatie! In dit artikel worden tien frappante leugens aan de kaak gesteld.

1. NIET BINDENDE « PRIVÉ-OPENBARING »

« De boodschap van een privé-openbaring is een hulpmiddel dat aangereikt wordt zonder dat men verplicht is er gebruik van te maken », schrijft kardinaal Ratzinger in zijn Theologisch commentaar op het Geheim. Alsof de gezagsdragers van de Heilige Kerk niet de taak en de verplichting hebben aan de wil van Gods Hart en aan de verzoeken van de Hemel te voldoen!

Abbé de Nantes heeft het in herinnering gebracht in zijn *Aanklachtenboek wegens ketterij, gericht aan de Auteur van de zogenaamde Catechismus van de katholieke Kerk*, dat overhandigd werd aan de Congregatie voor de Geloofsleer op 13 mei 1993: « Het katholiek Leergezag is bevoegd én verplicht om de openbaringen die oneigenlijk “privé-openbaringen” genoemd worden te onderzoeken, maar eens het deze erkend heeft als “authentiek” en vrij van dwaling, heeft het niet de vrijheid deze openbaringen ondergeschikt te maken aan zijn eigen gezag en herderlijke macht om ze te negeren of te bestrijden. Het is de taak van het Leergezag om de waarheid en echtheid van deze openbaringen te bestuderen, maar niet om te beslissen over de opportuniteit of het belang ervan voor de Kerk. Wat van de Hemel komt, is bindend voor iedereen » (Franse CRC nr. 291, april 1993, p. 5).

2. « DENKBEELDIGE VISIOENEN »

Volgens kardinaal Ratzinger waren de taferelen en de gedaanten die de drie zieners van Fatima aanschouwd hebben slechts “innerlijke of denkbeeldige visioenen”; ze bevonden zich « niet uitwendig in de ruimte, zoals dit bijvoorbeeld het geval is met een boom of een huis » (Theologisch commentaar op het Geheim). De kardinaal situeert de verschijningen van Onze-Lieve-Vrouw van Fatima dus niet in de ruimte. Er dient gezegd dat hij ze ook niet in de tijd situeert: heeft hij niet op een dag – het was in 1985 – verklaard dat Fatima een verschijning van de negentiende eeuw is!

De getuigenissen van de drie kinderen tonen daarentegen aan dat het wel degelijk ging om reële en objectieve verschijningen van een levend lichaam, dat door de zieners werd waargenomen als zich bevindend buiten hen. En de talrijke gelovigen die bij de verschijningen op de Cova da Iria aanwezig waren, hebben met verbazing de waarneembare tekenen gezien van de komst en de aanwezigheid van de Heilige Maagd in haar verheerlijkt lichaam.

3. VERZINSELS VAN LUCIA

Kardinaal Ratzinger insinueert vervolgens dat de visioenen van het Derde Geheim slechts verzinsels zouden zijn van Lucia, ontsproten aan vage herinneringen aan de devotie uit haar kindertijd: « Het besluit van het Geheim doet denken aan de afbeeldingen die zuster Lucia kan gezien hebben in godsdienstige boeken en waarvan de inhoud voortkomt uit oude intuïties van het geloof. »

Zuster Lucia heeft het voorrecht gehad om, tenminste tot

aan haar intrede in de Karmel, begeleid te zijn door een reeks priesters van wie de intelligentie, de bovennatuurlijke wijsheid, het onderscheidingsvermogen en dikwijls zelfs de persoonlijke heiligheid unaniem erkend werden. Geen enkele van deze geestelijken heeft ooit getwijfeld aan de authenticiteit van de verschijningen en de hemelse boodschappen waarvan zij het voorrecht genoot. Citeren we het getuigenis van kanunnik Formigao:

« Elk antwoord van de zieneres, elk woord van haar geeft blijk van een niet te miskennen eerlijkheid in haar uitspraken, van de echtheid van haar getuigenis. Ze drukt zich uit met een opvallende sereniteit, rust en eenvoud, op een vastberaden toon en met een diepe overtuiging, en terzelfdertijd met een grote nederigheid alsof het om zaken ging die haar niet aanbelangden. Haar getuigenis laat dan ook niets te wensen over en is op geen enkele wijze, op welk punt ook, minderwaardig aan dat van de zalige Bernadette Soubirous, de engelachtige zieneres van Lourdes, tijdens haar canoniek proces dat gevoerd werd in opdracht van Mgr. Laurence, bisschop van Tarbes » (*Processo canonico diocesano*, uitg. Santuario de Fatima, 1999, p. 207).

Kortom, de verdenkingen en het scepticisme van kardinaal Ratzinger zijn onrechtvaardig en niet te rechtvaardigen, en bijgevolg verwerpelijk.

Deze eerste reeks dwalingen, door alle intellectuelen die aangetast zijn door het modernisme vlot overgenomen, leidt tot het verbreken van elke band tussen de Hemel en de aarde.

Maar omdat er nog naïeve zielen bestaan die vurig en reactionair zijn en die ondanks alles hun devotie tot Onze-Lieve-Vrouw van Fatima bewaard hebben, heeft “men” nog een tweede reeks verdraaiingen en vervalsingen in petto...

4. DE TOEWIJDING VAN RUSLAND

In de inleiding tot het Romeins dossier van 26 juni 2000 beweert Mgr. Bertone, secretaris van de Congregatie voor de Geloofsleer, dat de collegiale toewijding van Rusland door Paus Joannes-Paulus II voltrokken zou zijn op 25 maart 1984. « Daarom is elke discussie, elke nieuwe petitie ongegrond. »

Mgr. Bertone schuift slechts één argument naar voren ter ondersteuning van zijn stelling: « Zuster Lucia bevestigde persoonlijk dat deze plechtige en universele akte van toewijding overeenstemde met wat Onze-Lieve-Vrouw wenste (“*Sim, esta feita, tal como Nossa Senhora a pediu, desde a dia 25 de Março de 1984*”). Ja, het is gebeurd zoals Onze-Lieve-Vrouw het gevraagd had, op 25 maart 1984”, brief van 8 november 1989). »

Het getuigenis van de zieneres is vervalst. We herinneren eraan dat de Katholieke Contrareformatie zich verzet heeft tegen deze intoxicatiecampagne, meer dan tien jaar geleden, door het gekonkel van de aanstokers ervan aan te klagen. Ze was het eerste tijdschrift ter wereld dat overging tot de publicatie van de bewuste brief van 8 november 1989, gericht aan Walter N. Noekler, alsook van enkele andere brieven die in dezelfde periode verschenen, om er onmiddellijk door de in-

terne kritiek het apocriefe en dus leugenachtige karakter van aan te tonen. Ons besluit (mei 1990) luidde als volgt:

« In deze brief wordt het belangrijke verzoek van Onze-Lieve-Vrouw aangaande Rusland verduisterd en wordt heel de boodschap van Fatima verdraaid. We hebben nogmaals te maken met een vervalsing: dat is onze vaste overtuiging. Deze zogenaamd van Lucia afkomstige brieven, gericht aan Maria de Belem, aan E. P. Leonard, aan Walter N. Noekler, aan het tijdschrift *30 Giorni*, zijn vervalsingen die ongetwijfeld gemaakt werden onder de dekmantel van de hoogste gezagsdragers in Rome » (Franse CRC nr. 264, mei 1990, p. 9).

5. DE EERHERSTELLENDEN DEVOTIE

Vijfde leugen, door verzwijging: in het Romeins dossier van 26 juni worden de verschijningen en het door Onze-Lieve-Vrouw te Pontevedra meegedeelde verzoek, te weten de goedkeuring van de eerherstellende devotie van de vijf eerste zaterdagen van de maand – waarvan de goddelijke gave van de vrede afhangt – totaal achterwege gelaten.

Helaas is dit niets nieuws. Sinds vijfenzeventig jaar heeft Rome deze devotie altijd hooghartig genegeerd. Pater Simonin, die zichzelf niet de minste kritiek toestond tegenover Z. H. Paus Joannes-Paulus II, drukte er zelf zijn verbazing over uit in 1985:

« Naast de toewijding van Rusland aan het Onbevlekt Hart van Maria vroeg zuster Lucia vanwege Onze-Lieve-Vrouw de goedkeuring door de Paus van de devotie van de eerste zaterdagen van de maand. We dienen te zeggen dat dit tot op heden nog niet gerealiseerd is, door geen enkele Paus, om ik weet niet welke reden » (aangehaald in: Franse CRC nr. 261, febr. 1990, p. 6). Pater Simonin kon zich niet voorstellen dat de Paus bedrogen en misleid kon zijn door de valse theorieën van de volgelingen van pater Dhanis.

6. « IN 1960 »

Zesde leugen, betreffende de datum van de bekendmaking van het Derde Geheim. In het verslag van zijn onderhoud van 27 april 2000 met zuster Lucia, schrijft Mgr. Bertone haar volgend antwoord toe:

« Het is niet Onze-Lieve-Vrouw maar ikzelf die deze datum van 1960 heb vastgesteld, want volgens mijn intuïtie zou men het vóór 1960 niet begrepen hebben, wél achteraf. Nu is men in staat om het beter te verstaan. »

Men kan moeilijk geloven dat zuster Lucia over haar « intuïtie » zou gesproken hebben, temeer daar zij woord voor woord zou tegengesproken hebben wat zij voortdurend heeft gezegd. Kanunnik Barthas schreef immers in 1952:

« “Wanneer zal het derde element van het Geheim ons onthuld worden?” Reeds in 1946 antwoordden Lucia en Mgr. de Bisschop van Leiria mij eenstemmig, zonder aarzeling en zonder commentaar: “In 1960.” En toen ik zo stoutmoedig was te vragen waaróm we tot dan moesten wachten, bekwam ik als enig antwoord, zowel van de ene als van de andere: “Omdat Onze-Lieve-Vrouw het zo wil ” » (*Fatima, merveille du XXe siècle*, p. 83).

7. DE LEUGEN VAN DE WOORDVOERDER

Om de modernistische sekte gerust te stellen en de trouwste volgelingen van Onze-Lieve-Vrouw in de war te brengen, kondigde Navarro-Valls, de woordvoerder (en praatjesverkoper) van het Vaticaan, op 21 mei 2000 aan dat de openbaring van het Geheim een afkeuring zou

inhouden van « het anti-oecumenisch traditionalisme ».

Dit komt erop neer te beweren dat het Derde Geheim het Tweede zou tegenspreken: « **Als men luistert naar wat ik vraag, zal Rusland zich bekeren en zal men vrede kennen.** » “Rusland bekeren”, dat betekent beslist het tegenovergestelde doen van de “Oecumenische Beweging”, die buiten én tegen de Roomse Kerk is ontstaan, tijdens het congres van Stockholm in 1925, en die veroordeeld werd door Pius XI en Pius XII. Van deze protestantse oecumene is men sinds het Tweede Vaticaans Concilie plots gaan beweren dat ze uitgaat van de Heilige Geest. Ze beschouwt de “afgescheiden christelijke Kerken en gemeenschappen” als even zovele afgezonderde ledematen van één enkel mystiek Lichaam dat gebroken is en terug samengesteld moet worden, door een inspanning tot bekering en verzoening van allen met allen, op gelijke voet, zonder overwinnaar of overwonnene. Dat is niet waar Onze-Lieve-Vrouw naartoe wil! « **Jullie hebben de hel gezien waarnaar de zielen van de arme zondaars gaan. Om hen te redden wil God in de wereld de devotie tot mijn Onbevlekt Hart instellen. Als men doet wat ik u ga zeggen zullen vele zielen zich redden en zal men vrede hebben.** »

Maar “Men” heeft niet gewild: van Pius XI tot Joannes-Paulus II hebben de pausen Rusland niet willen toewijden aan het Onbevlekt Hart van Maria. Het resultaat is daar, als vrucht van het oecumenisch decreet *Unitatis redintegratio* dat Vaticanum II afgekondigd heeft: een immense *desintegratie*, een veld vol ruïnes!

Welnu, de publicatie van het Derde Geheim heeft onthuld dat dit voorzien was: Onze-Lieve-Vrouw had op voorhand aan Lucia, Francisco en Jacinta op vrijdag 13 juli 1917 « **een grote stad voor de helft verwoest** » getoond...

8. DE BESTE DER WERELDEN

Achtste leugen: het Derde Geheim zou slechts betrekking hebben op een voorbijgaande periode. Kardinaal Ratzinger: « Vóór alles (!) moeten (!) wij bevestigen (!) met kardinaal Sodano: “De omstandigheden waarnaar het derde deel van het Geheim van Fatima verwijst lijken (!) voortaan (!) tot het verleden te behoren.” In de mate waarin bepaalde gebeurtenissen voorgesteld worden, behoren deze voortaan tot het verleden. »

Men moet met blindheid geslagen zijn om in het hemelse visioen van het Derde Geheim niet de film te zien van de huiveringwekkende actualiteit van vandaag. Zijn de vlammen die uitgaan van « **het vurig zwaard** » van de Engel des doods niet al die oorlogen die zich wereldwijd verspreiden in Afrika, Azië, Zuid-Amerika, de Balkan, Palestina, en die de hele aardbol in een vuurzee dreigen te veranderen?

Nochtans ligt de oplossing voor ons. Het visioen van het Derde Geheim brengt het onder onze ogen: deze vlammen « **doofden uit toen zij in aanraking kwamen met het schitterend licht dat Onze-Lieve-Vrouw er vanuit haar rechterhand op liet stralen** ». Om veel zielen te redden en vrede te kennen is het nodig en volstaat het dat de Paus Rusland toewijdt aan het Onbevlekt Hart van Maria en de eerherstellende Communie van de eerste zaterdagen aanbeveelt. Maar daar toe moet men het geloof bezitten.

9. LEUGEN EN DOODSLAG

De negende leugen is moorddadig. Joannes-Paulus II zou zelf de « **in het Wit geklede Bisschop** » zijn die door de drie zieners op 13 juli 1917 aanschouwd werd « **in een buitenge-**

woon licht dat God is »; hij zou de uitverkorene van Onze-Lieve-Vrouw zijn, terwijl hij nochtans sinds het begin van zijn pontificaat onophoudelijk haar verzoeken misprijst! Om dit te doen geloven, verminkte de kardinaal-staatssecretaris in zijn mededeling van 13 mei 2000 de authentieke tekst van het Geheim: de « **in het Wit geklede Bisschop** » die wordt « **gedood** » wordt in zijn “vals geheim” iemand die ter aarde valt, « als *[sic]* dood ».

Wat kardinaal Ratzinger betreft, deze schrijft: « Toen de Paus, na de aanslag van 13 mei 1981, de tekst van het derde deel van het “geheim” liet brengen, moest hij daarin dan niet zijn eigen lot herkennen? Hij heeft zeer dicht *[sic]* bij de poort van de dood gestaan en zelf heeft hij als volgt uitgelegd hoe hij is gered: “Een moederlijke hand heeft het traject van de kogel geleid en de in doodstrijd verkerende Paus heeft halt gehouden op de drempel van de dood” (13 mei 1994). Dat hier een “moederlijke hand” de dodelijke kogel heeft afgeleid toont enkel nogmaals aan dat er geen onveranderlijk lot bestaat, dat geloof en gebed krachten zijn die invloed kunnen hebben op de geschiedenis, en dat uiteindelijk het gebed sterker is dan projectielen, het geloof machtiger dan de verdeeldheid. »

Welk verband is hier met de gebeurtenissen die in het visioen aangekondigd worden? Geen enkel!

De niet te omzeilen waarheid is dat de enige Paus-martelaar van de twintigste eeuw in wie het visioen van 13 juli 1917 voltrokken is, onze geliefde Joannes-Paulus I is, wiens naam in het Romeins dossier van 26 juni 2000 gewoon niet voorkomt. Als pausen van de twintigste eeuw worden daar genoemd: Pius X, Benedictus XV, Pius XI, Pius XII, Joannes XXIII, Paulus VI, Joannes-Paulus II. Eén enkele ontbreekt: Joannes-Paulus I, een tweede maal “gedood”!

Maar waarom wil men Joannes-Paulus I absoluut doen vergeten? Welk is het geheim hierachter? Mgr. Loris Capovilla, die de vertrouwelijke raadgever was van Joannes XXIII, beging de onvoorzichtigheid een tip van de sluier op te lichten. Hij herpakte zich onmiddellijk, maar het woord was eruit. Daags na de verklaring van kardinaal Sodano waarin de bekendmaking van het Derde Geheim werd aangekondigd publiceerde de *Corriere della Sera* (15 mei 2000) een vertrouwelijke mededeling van Mgr. Capovilla, « bisschop-emeritus van Loreto, één van de vier nog in leven zijnde personen die het document gelezen hebben dat sinds veertig jaar bewaard wordt in de archieven van het voormalig Heilig Officie: **in de tekst van het Derde Geheim van Fatima had Joannes-Paulus I, paus Albino Luciani, gestorven in 1978 na enkele weken van pontificaat, een bepaalde voorspelling gelezen die op hem betrekking zou hebben gehad.** »

Denken we in dit verband ook aan het verhaal van de Kruisweg die door Mgr. Felici aan Joannes-Paulus I geschonken werd: daags na zijn uitverkiezing zei Joannes-Paulus I tot kardinaal Felici dat hij de Kruisweg op zijn tafel geplaatst had, en hij voegde eraan toe: « Hij is reeds begonnen. » De kardinaal merkte op dat boven de kleine *Via crucis* de verrezen Christus triomfeerde. « Ja, antwoordde de Paus, maar na de dood » (*Osservatore romano*, 28 sept. 1980).

Het lijkt er op dat sommige intieme vrienden van Albino Luciani op de hoogte waren van de tragedie die zich aankondigde: « Het zijn zaken, zei hij tot Mgr. Girolamo Bartolomeo Bortignon, bisschop van Padua, die ik zal meenemen in mijn graf » (aangehaald door Regina Kummer, *Albino Luciani*.

Una vita per la Chiesa, Padova, 1988, p. 223). Maar door de bekendmaking van het Derde Geheim is het de H. Maagd zelf die ons het martelaarschap van haar uitverkorene onthuld heeft, opdat hij erkend en vereerd zou worden zoals Zij het wil!

10. EEN LEUGENACHTIG DEVIES

De devotie tot het Onbevlekt Hart van Maria wordt door Joannes-Paulus II helemaal doodgezwegen, hoewel hij nochtans volgens zijn lijfspreuk “*Totus tuus*” belijdt haar « helemaal toe te behoren ». Zo miskende de Paus in de homilie van de heiligverklaring van de zieners, op 13 mei 2000, de opwellende bron van genaden die zo snel de zalige herderskinderen geheiligd heeft. Zelfde weglating in zijn *AKTE VAN VERTROUWEN IN MARIA* van 8 oktober 2000. Op die manier misprijst hij de dierbaarste wilsbeschikkingen van onze God die de redding van de zielen en van de wereld verbonden heeft aan de devotie tot het Onbevlekt Hart van Maria, volgens de steeds terugkerende woorden van zuster Lucia: « *In de tijd die wij beleven is het deze devotie die ons zal redden.* »

De Allerheiligste Maagd Maria, onze Koningin aan wie Gods oordeel over ons is toevertrouwd, heeft ons op 13 juli 1917 alles onthuld wat noodzakelijk was voor de zielen voor hun eeuwig heil, voor de naties voor hun tijdelijk welzijn, voor de Kerk voor haar overwinning op de ontketende hel.

Vooreerst heeft Zij aan die drie jonge kinderen de hel getoond. Dit visioen op zich alleen al veroordeelt het humanistisch optimisme van Paus Joannes-Paulus II. Het laat zien welk vergift dit betekent voor de zielen. Maar onze goede Hemelse Moeder biedt ons onmiddellijk het tegengif aan: de devotie tot haar Onbevlekt Hart, die een devotie van eerherstel is, volgens het gebed van de Engel die haar verschijningen voorafging: « **Ik vraag u vergiffenis voor hen die niet geloven, niet aanbidden, niet hopen en U niet beminnen.** »

Van dit enige echte redmiddel wil de Paus niet horen. Liever zoekt hij de moslims en de joden op, de communisten en de liberalen, de anglicanen en de orthodoxen, om gestalte te geven aan zijn hersenschim van een wereld waarin de godsdiensten nog slechts één enkele “Beweging voor Geestelijke Bezieling van de Universele Democratie” vormen [in het Frans: *Mouvement d'Animation Spirituelle de la Démocratie Universelle* (MASDU), een door abbé de Nantes bedachte benaming om het streven van Paulus VI en Joannes-Paulus II te kenmerken – nvdr]. Onlangs nog, naar aanleiding van de zevende ontmoeting van het verbindingscomité tussen katholieken en moslims die plaats vond te Rome op 4 en 5 juli, verkondigde het slotcommuniqué « het belang van de dialoog tussen de beschavingen voor de wederzijdse kennis en de gemeenschappelijke inzet voor vrede en harmonie, om de menselijke samenlevingen te beschermen tegen rampen, armoede en morele degradatie. Wij verwerpen daarbij de stelling die de botsing tussen de beschavingen en het sociaal conflict als onvermijdelijk beschouwt. » Tegenover dit ijdel plan is er één enkele belofte die onze hoop ondersteunt en onze harten doet ontbranden met een heilige liefde: « **Uiteindelijk zal mijn Onbevlekt Hart zegeviereren. De H. Vader zal Rusland aan mij toewijden dat zich zal bekeren, en de wereld zal een tijd van vrede kennen.** » Het plotse herstel van de Kerk zal gebeuren door de genade van de Onbevleete. Zij zal de krachten van de hel overwinnen en de kop van de slang verpletteren.

broeder Bruno Bonnet-Eymard

CHRISTUS IS VERREZEN !

II. DE GETUIGEN

VAN LAZARUS TOT JEZUS

De parabel van de arme Lazarus en de rijke vrek (Lc. 16, 19-31) laat ons een glimp opvangen van wat het eeuwig leven is: « *Toen de arme gestorven was, werd hij door de engelen in Abrahams schoot gedragen.* »

Daarop volgt er een beschrijving van de hel die vergeten kan worden met het visioen dat de drie kinderen van Fatima ervan hadden in de Cova da Iria op 13 juli 1917: « *Daarna stierf ook de rijke, en werd begraven. En terwijl hij in de hel werd gefolterd sloeg hij zijn ogen op en zag Abraham van verre, en Lazarus in zijn schoot.* »

Waarom heeft Jezus de gelukzalige arme in zijn gelijkenis "Lazarus" genoemd? We zullen het begrijpen aan het einde van de dialoog die zich ontspint tussen Abraham en de vervloekte:

« – *Vader Abraham, riep de rijke, heb medelijden met mij en zend Lazarus hierheen; laat hem de top van zijn vinger in water dopen om mijn tong te verfrissen, want ik lijd hier geweldige smart in de vlammen!* »

– *Kind, antwoordde Abraham, denk eraan dat gij in uw leven het goede hebt ontvangen, en Lazarus toen het kwade; nu wordt hij hier vertroost, en gij lijdt pijn.* »

De rijke vrek begrijpt nu dat deze lotsomkering onherroepelijk is, maar pleit dan voor zijn broers:

« – *Ik bid u dan, Vader, dat ge hem naar het huis van mijn vader stuurt. Want ik heb vijf broers; laat hij ze gaan waarschuwen opdat ook zij niet in deze folterplaats komen.*

– Ze hebben Mozes en de profeten; laat ze luisteren naar hèn!

– *Neen, vader Abraham; maar wèl zullen ze zich bekeren wanneer er iemand van de doden tot hen komt.*

– *Als ze niet luisteren naar Mozes en de profeten, dan zullen ze zich ook niet laten gezeggen, zelfs al stond er iemand op uit de doden.* »

Bij deze woorden begrijpen we waarom Jezus de arme uit zijn parabel naar zijn vriend uit Bethanië heeft genoemd: juist hij zal van onder de doden terugkeren. En wat is het gevolg? Geen bekering: « *De opperpriesters besloten dan ook Lazarus te doden want veel joden vielen door Hem af en geloofden in Jezus* » (Jo. 12, 10-11)!

Commentaar van Sint-Augustinus: « Men had de verrezene Lazarus gezien en er was grote ruchtbaarheid aan gegeven, zodat men het gebeuren niet kon verzwijgen noch ontkennen. Maar wat verzonnen de hogepriesters? Ze overwogen om ook Lazarus om het leven te laten brengen. Wat een dwaze gedachte, wat een blinde wreedheid! Zou de Heer Jezus Christus, die in staat was om iemand die aan een ziekte overleden was te doen verrijzen, dat dan niet kunnen met iemand die vermoord was? Dachten zij soms door Lazarus te doden aan de Heer zijn macht te ontnemen? Als zij in de waan verkeerden dat er een verschil is tussen het doen verrijzen van iemand die een natuurlijke dood gestorven

is en iemand die vermoord werd, dan heeft de Heer daar een duidelijke antwoord op gegeven: Hij heeft Lazarus uit de dood opgewekt én Hij heeft zichzelf doen verrijzen, ook al had men Hem gedood » (*Metten van de zaterdag vóór Passiezondag*).

HET LEGE GRAF

« De verhalen van de getuigen », schrijft abbé de Nantes, « hebben als onbetwistbaar fundament datgene wat de oorsprong van hun geloof uitmaakt: **de ontdekking van het lege graf**. Deze vaststelling blijft het vertrekpunt van een bewijsvoering die tot op heden overtuigend is. Zijn Lichaam is er niet meer. Niemand heeft het meegenomen. Het is uitgesloten dat men zich van graf vergist heeft. Het is niet aannemelijk dat het lichaam in zesendertig uren in rook zou zijn opgegaan: het onzinnige bestaat niet! » (CRC nr. 71, blz. 11).

Abbé de Nantes gaat hiermee in tegen de stelling van pater Xavier Léon-Dufour, die in de eerste uitgave van zijn boek schrijft: « Wat is er met het *lijk* [sic!] van Jezus gebeurd? Op deze vraag moeten we antwoorden dat de wijsheid er ons toe aanzet ons van elke nieuwsgierigheid te onthouden, omdat de Evangelieverhalen geen enkel element voor een oplossing aanbieden. »

Vooreerst is er nooit een "lijk" van Jezus geweest: het lichaam heeft nooit zelfs maar een begin van ontbinding gekend. Vervolgens getuigen alle Evangelieverhalen dat Jezus' lichaam, dat sinds Goede Vrijdag levenloos in de Lijkwade gewikkeld was, weer opgestaan is: op zondagmorgen heeft het levend het graf verlaten. Jezus heeft zich vertoond, heeft gegeten en gedronken, heeft tot de zijnen gesproken, heeft zich door hen laten aanraken om hen ervan te overtuigen dat Hij het wel degelijk was, in zijn verheerlijkt lichaam, en dat Hij niet slechts een geest was (Lc. 24, 37-39).

Léon-Dufour daarentegen blijft volharden in de boosheid: « De mens op zoek naar oplossingen die hem redelijk lijken veronderstelt dat het lichaam naar elders is overgebracht, of dat de vrouwen zich van graf vergist hebben, enz. »

Dat is inderdaad waar de apostelen eerst van uitgingen: wat de vrouwen vertelden toen ze terug van het graf kwamen « *hielden ze voor beuzelpraat en ze geloofden hen niet* » (Lc. 24, 11).

Maar ze moesten zich gewonnen geven: « *Petrus stond op en liep naar het graf; hij bukte zich voorover en zag alleen de windsels liggen. Hij ging heen, verbaasd over wat er gebeurd was* » (Lc. 24, 12).

« Het lichaam naar elders overgebracht »? Dat is ook de eerste gedachte die bij Maria Magdalena opkomt: « *Men heeft de Heer uit het graf genomen en we weten niet waar men Hem heeft neergelegd* » (Jo. 20, 2).

Petrus en Joannes lopen erheen... Zouden zij zich ook « van graf vergist » hebben? Zeker niet, want ze vinden bewijzen: « *de windsels en de lijkwade die zijn hoofd had*

bedekt; deze lag niet bij de windsels maar afzonderlijk opgerold op een andere plaats » (Jo. 20, 6-7).

Lang geleden reeds deed de H. Joannes Chrysostomus opmerken dat « als men het Lichaam weggenomen zou hebben, men niet de moeite zou gedaan hebben om het van de Lijkwade te ontdoen, om die dan vervolgens op te rollen en apart te leggen. »

Maar Léon-Dufour zoekt verder, « op zoek naar oplossingen die hij als rationeel beschouwt »:

« Wie graag zijn toevlucht neemt tot wonderen kan zich inbeelden dat het lijk versneld verdwenen is: als het klopt dat wonderen de natuurwetten niet verkrachten maar de natuurlijke krachten overstijgen [...] waarom zouden we dan niet veronderstellen dat er een mirakel van versnelling in het ontbindingsproces van de organische stof heeft plaatsgevonden, zodat er op het ogenblik dat de vrouwen bij het graf kwamen niets meer overbleef? Ik wed (*sic!*) dat bij voorbeeld Edouard Le Roy niet mistevreden zou geweest zijn met deze hypothese die noch op bedrog noch op een “vervluchtiging” van het lijk een beroep moet doen. »

Hier kan abbé de Nantes zijn verontwaardiging niet meer bedwingen: « Xavier Léon-Dufour een geschiedkundige? Laat me niet lachen. Een goddeloos iemand, of eerder nog een stommeling, samen met zijn spitsbroeder Bouillard die door Pius XII zeer terecht de mond werd gesnoerd. Want als u “graag uw toevlucht neemt tot wonderen”, dan zullen deze brave paters er u één op maat voorschotelen, dat volledig in overeenstemming is met de natuurwetten en ze alleen maar een duwtje geeft. We mogen van die geleerden geloven dat het “wonder” van de “verrijzenis” heeft bestaan uit een versnelde ontbinding, in zesendertig uren, van een bloedeloos en uitgedroogd lichaam, totdat er geen spoor van overbleef. Daar bovenop werd het graf nog schoongemaakt en het linnen netjes geplooid! Men moet maar durven! »

Léon-Dufour vervolgt: « Maar ik denk ook dat andere gelovigen zich niet op hun gemak zullen voelen bij een stelling die de mogelijkheid van de ontbinding van Jezus' lijk erkent; ze zullen naar de psalmtekst verwijzen: “Uw Heilige laat Gij het bederf niet aanschouwen” (Hand. 2, 27), zonder er zich rekenschap van te geven dat ze aan die woorden een andere betekenis geven dan de schrijver. »

Welke « schrijver »? Sint-Pieter, die psalm 16 op Pinksterdag aanhaalt, of de psalmist zelf? Als we deze vraag aan Léon-Dufour zouden stellen zou hij ons beschouwen als naïevelingen die volledig onwetend zijn inzake de modernistische wetenschap (wat niet hetzelfde is als de moderne wetenschap!). Volgens de modernisten heeft Petrus die toespraak niet gehouden. Ze zou het werk zijn van een naamloze “schrijver” die pas veel later, op het einde van de eerste eeuw, het godsdienstig besef van de “gemeenschap” onder woorden bracht...

« Die tekst wil geen onderricht geven over de aard van de omvorming die het lijk heeft ondergaan », schrijft pater Léon-Dufour. « Men bedoelt dat Jezus geheel en al ontsnapt is aan de macht van de Dood. »

Hoe en waarom? Dat wil de jezuïet hoegenaamd niet nader omschrijven, volledig in overeenstemming met het

denkbeeld dat de rabbijnen van Jabné getracht hebben ingang te doen vinden door het woord « bederf » te vervangen door « graf » in de Hebreeuwse tekst van psalm 16. Deze laatste versie werd door hen op het einde van de eerste eeuw **na** Christus als “koosjer” aanvaard, om het profetisch karakter van het origineel uit te wissen.

Maar de Griekse versie, de Septuagint, die op Pinksterdag door Petrus werd aangehaald, getuigt van de oorspronkelijke tekst die voorzegt dat Gods Heilige het “bederf” van het graf, de ontbinding – langzaam of versneld – niet zal ondergaan. « Sint-Pieter sprak op voorhand de waanzinnige stelling van pater Xavier Léon-Dufour tegen, waardoor deze laatste listen moet hanteren om zijn lezers te bedriegen! », schrijft abbé de Nantes.

Besluit: het Lichaam van Christus is terug levend geworden zoals Jezus zelf het meermaals had voorspeld (Matth. 16, 21; 17, 23; 20, 19). En om elke twijfel weg te nemen heeft Hij zich laten zien, horen en aanraken.

DE VERSCHIJNINGEN

Nadat de verrezen Jezus zijn Moeder bezocht had – wat nergens geschreven staat maar wat vanzelfsprekend is – is Hij verschenen aan Maria-Magdalena. Hij wou zo hun liefde belonen en het vuur in hun hart hoger doen oplaaien. Vervolgens heeft Hij zich aan zijn apostelen vertoond en er zo voor gezorgd dat hun ambt gestoeld is op een ooggetuigenis, waarin wij allemaal uitgenodigd worden te geloven opdat we deel zouden uitmaken van de gelukzaligen die niet gezien maar toch geloofd hebben. Dit apostolisch getuigenis betreft *feiten* die als lichtgevende « *bakens* » zijn, door God zelf zo geschikt: het verhaal ervan alleen al verradert zoveel verstand, wijsheid en barmhartigheid dat het hart van wie luistert Gods Hart ontmoet en er het Leven in vindt.

Eerste verschijning: goddelijke tederheid (Jo. 20, 11-18)

« *Maria bleef buiten bij het graf staan wenen. Onder het wenen bukte zij zich voorover naar het graf en zag er twee engelen zitten in witte gewaden, de één aan het hoofdeind, de ander aan het voeteneind van de plaats waar Jezus' lichaam gelegen had.* »

Petrus en Joannes waren terug vertrokken maar Maria bleef bij het graf staan met een hart dat overliep van liefde. Ze wachtte niet op de verrijzenis, ze beminde gewoon. Dat was het enige dat ze kon, ze bekommerde zich niet om de rest. Ze bleef bij het lichaam van haar Teerbeminder, ze verlangde naar zijn aanwezigheid. Ze wist ook dat ze bemind werd en dat ze bestemd was voor de totale vereniging. Ze wist niet waarom of hoe, maar ze bleef bij Hem en zou daarvoor beloond worden.

« *Ze zeiden tot haar: “Vrouw, waarom weent ge?” Zij zei hun: “Omdat men mijn Heer heeft weggenomen en ik niet weet waar men Hem heeft neergelegd.”* »

Ze zei « *mijn Heer* » alsof ze Hem voor zich alleen had: buitensporige liefde!

« *Toen zij dit had gezegd keerde zij zich om en zag Jezus staan; maar zij wist niet dat het Jezus was.* »

Ook dat is uit het leven gegrepen: zo iets vindt men niet

uit! Ze stond in het graf te turen, waar ze in het halfduister de engelen zag schitteren, waarna ze zich omdraaide in de richting van het morgenlicht. Tegen het licht in en door de tranen en de haren in haar ogen had ze Jezus niet herkend:

« Jezus sprak tot haar: “Vrouw, waarom weent ge? Wie zoekt ge?” In de mening dat het de tuinman was zei zij Hem: “Heer, zo gij Hem hebt weggehaald, zeg me waar ge Hem hebt neergelegd, dan zal ik Hem wegdragen.” »

Wat is er natuurlijker dan een onbekende in een tuin voor een tuinman te houden? « Trouwens, ze bekijkt Hem nauwelijks », legt pater Lagrange uit. « Haar gedachten zijn elders; ze zit zodanig met Jezus in haar hoofd dat ze zijn naam zelfs niet noemt: aan wie anders kan zij denken? En vermits de liefde niet op een inspanning kijkt, wil ze Hem zelfs meenemen. » Om Hem eer te betuigen, om Hem te vrijwaren voor ontwijding.

« Jezus zei haar: “Maria!” » Hij noemt haar bij haar naam!

« Zij keerde zich naar Hem toe en zei in het Hebreuws: “Rabboeni!”, wat wil zeggen: “Meester!” »

Gewoonlijk legt men uit dat Maria-Magdalena zich vervolgens « aan Jezus’ voeten neergeworpen » heeft maar dat Hij haar kuis heeft afgeweerd: « Raak me niet aan! » Maar Sint-Jan heeft dat nooit geschreven. Hij suggereert zelfs het tegendeel: « Raak me niet MEER aan » is de juiste vertaling van het Grieks *mei moe haptoe*. Jezus liet haar dus eerst begaan, alvorens haar te zeggen op te houden: « Houd me NIET LANGER vast! », volgens de beste, door abbé de Nantes voorgestelde vertaling. Sint-Jan getuigt dus dat Maria-Magdalena Jezus begon « aan te raken »: een beslissende vaststelling van de “tastbare” werkelijkheid van het verrezen Lichaam, niet zozeer voor zichzelf, maar voor de apostelen en voor ons. Volgens Lucas moest Jezus aan de apostelen precies het tegenovergestelde bevel geven: « Betast Mij! » (Lc. 24, 39).

Zo zullen de liefdesuitingen van Maria-Magdalena en de ontmoeting van de apostelen die om bewijzen vragen voor alle toekomstige generaties tot het einde der tijden evenveel getuigenissen zijn van de fysieke werkelijkheid van de met zijn Lichaam verrezen Jezus Christus.

Uiteindelijk moest Maria-Magdalena Jezus echter loslaten: « **Houd me niet langer vast** », zegt Jezus haar terwijl Hij haar zachtjes wegduwt, « **want nog ben Ik niet naar de Vader opgestegen. Maar ga naar mijn broeders en zeg hun: “Ik stijg op naar mijn en uw vader, naar mijn en uw God”.** »

Sinds Jezus zijn offer volbracht heeft en Hij tegen God, zijn Vader, gezegd heeft: « **Ziehier uw kinderen** », zoals Hij tegen Maria, zijn Moeder, heeft gezegd: « **Ziehier uw Zoon** », zijn de leerlingen voor Hem niet enkel meer zijn dienaars of zijn vrienden maar zijn « **broeders** ». Op het kruis had Hij al het psalmwoord uitgesproken: « **Dan zal Ik uw Naam aan mijn broeders verkondigen** » (Ps. 22, 23). Zij zijn Jezus’ broeders, kinderen van Maria en van God zoals Hijzelf, die deel uitmaken van de liefde die van de Vader naar de Zoon vloeit en van de Zoon terug naar de Vader, door de handen van Maria, ons aller Moeder voor altijd!

Om dus een einde te maken aan de liefdesuitingen van Maria-Magdalena en zich te ontrukken aan haar armen die Hem vol tederheid gevangen houden, belast Hij haar met een zending. Ze laat Hem los en snelt weg: « *Maria-Magdalena ging aan de leerlingen zeggen: “Ik heb de Heer gezien”, en vertelde wat Hij haar had gezegd.* »

Tweede verschijning: zending van de apostelen (Jo. 20, 19-29)

« *De avond van diezelfde dag, de eerste dag der week, toen de deuren van het huis waar de leerlingen zich bevonden uit vrees voor de joden waren gesloten, kwam Jezus binnen, plaatste Zich in hun midden en sprak tot hen: “Vrede zij u!” En na deze woorden toonde Hij hun zijn handen en zijde.* »

Doorboorde handen, maar dat weten we nu nog niet. De Evangelisten hebben er zelfs niet aan gedacht om dit afschuwelijk detail te vermelden: Jezus werd niet met touwen aan het kruis gehangen maar werd eraan genageld. Later zullen we het uit de mond van Thomas vernemen. Niets bewijst beter de volmaakte oprechtheid van hun getuigenis.

« *De leerlingen verheugden zich bij het zien van de Heer.* »

Men zou voor minder! Maar we staan toch ver af van de liefdesuitingen van Maria-Magdalena. Men voelt dat men onder mannen is en dat het dus past zich in te houden... Sint-Lucas vertelt zelfs dat Jezus hen een zacht verwijt maakt: « *Waarom zijt gij ontsteld en waarom komt er twijfel op in uw hart? Bezieet mijn handen en voeten: Ik ben het zelf. Betast Mij en ziet toe: want een geest heeft geen vlees en geen beenderen, zoals gij ziet dat Ik heb* » (Lc. 24, 38-39).

Er moet een lange stilte gevallen zijn... totdat Jezus het beslissend bewijs levert: « *“Hebt gij hier iets te eten?” Ze gaven Hem een stuk gebraden vis. Hij nam het en at ervan voor hun ogen* » (Lc. 24, 41-43).

Tijdens zijn openbaar leven, toen ze in Samaria verbleven en de mensen de stad zagen verlaten en door de velden met rijpend graan naar Hem zagen komen, kregen de leerlingen die Jezus wilden doen eten ten antwoord: « *Mijn spijs is de wil te volbrengen van Hem die Mij heeft gezonden en zijn werk te voltooien. Zegt gij niet: Nog vier maanden en dan komt de oogst?* » (Jo. 4, 34-35).

De maanden zijn voorbijgegaan. Het is tijd om te oogsten. Na voedsel, dat Hij niet meer nodig heeft, tot zich genomen te hebben om de lichamelijke werkelijkheid van zijn verrezen Lichaam aan te tonen, hongert en dorst Jezus meer dan ooit naar de voltooiing van het werk van zijn Vader. Hij is dan ook gehaast om zijn maaiers op pad te sturen om de vruchten van zijn verlossend offer te plukken.

« *Nogmaals zei Hij hun: “Vrede zij u! Zoals de Vader Mij heeft gezonden, zo zend Ik u.” En toen Hij dit had gezegd blies Hij over hen en sprak: “Ontvangt de Heilige Geest. Wier zonden gij vergeeft, hun zijn ze vergeven; wier zonden gij behoudt, hun zijn ze behouden.”* »

Deze woorden betekenen de vervulling van de voorspelling van Joannes de Doper die vanaf Jezus’ intrede in

het openbaar leven had aangekondigd dat Hij de Verlosser van de wereld zou zijn: «*Zie het Lam Gods, dat de zonden van de wereld wegneemt*» (Jo. 1, 29). De Voorloper had ook verkondigd dat hij de Geest onder de vorm van een duif uit de hemel had zien neerdalen: «*Ook ik kende Hem niet; maar Hij die mij zond om met water te dopen, heeft mij gezegd: "Over wie ge de Geest zult zien nederdalen en bij Hem blijven, Hij is het die doopt in de Heilige Geest." Ik heb het gezien, en ik heb getuigd: Hij is de Zoon van God*» (1, 33-34).

Vanaf die heldere lentemorgen «*te Bethanië, aan de overkant van de Jordaan*» (1, 28), kan men zeggen dat gans het openbaar leven van Jezus in het teken stond van dit wachten op de Heilige Geest, zonder dewelke Jezus zijn onderrichtingen niet voldoende kracht en vruchtbaarheid kon meegeven. Zijn woorden vielen in dovemansoren omdat de apostelen de Geest nog niet ontvangen hadden, want Jezus was nog niet verheerlijkt.

Maar na zijn Verrijzenis krijgen zijn woorden volle draagkracht door de Heilige Geest. Zo geeft Hij aan zijn apostelen de macht door die Hij tijdens zijn aardse leven aangewend had: de macht om zonden te vergeven of te "behouden", om te binden en te ontbinden volgens zijn belofte aan Petrus: «*En u zal Ik de sleutels geven van het Rijk der Hemelen. En al wat gij op aarde zult binden zal ook in de hemel gebonden zijn; en al wat ge op aarde zult ontbinden zal ook in de hemel ontbonden zijn*» (Matt. 16, 19).

Getuigen van de gekruisigde Jezus (Jo. 20, 24-25)

«*Thomas, één van de twaalf, ook Didymus genaamd, was echter niet bij hen toen Jezus kwam. De andere leerlingen zeiden hem dus: "We hebben de Heer gezien!" Maar hij zei hun: "Zo ik in zijn handen de wonden der nagels niet zie, en mijn vinger niet leg in de plaats van de nagels, en mijn hand niet in zijn zijde steek, dan geloof ik het niet."*»

«*Nagels*»? O mijn Jezus, hebben ze U aan het kruis genageld? Gelukkig is Thomas ongelovig geweest, anders hadden we die openbaring niet gekregen!

Sedertdien hebben alle heilige zielen de eeuwen door meegeleden met Jezus, tot de ontdekking door onze afvallige generatie van de «*plaats van de nagels*» op de Heilige Lijkwade: dokter Pierre Barbet heeft net zoals Thomas, en aanvankelijk met hetzelfde scepticisme, zijn vinger gelegd op de wonde in de linkerpols die op de Lijkwade zichtbaar is. Daarna heeft hij de kruisiging in al zijn sedert tweeduizend jaar vergeten wreedheid gereconstrueerd met behulp van even tevoren afgezette ledematen...

Abbé de Nantes schrijft in de elfde statie van zijn Kruisweg: «*Ik moet me zo goed mogelijk voorstellen hoe mijn Redder en mijn God zich in totale volgzzaamheid aan die barbaarse behandeling onderwerpt, zoals het Lam dat geen kreet slaakt, geen klacht uit en zich op de offertafel laat leggen.*»

Jezus heeft niet geroepen, maar zijn gelaat was vertrokken van de pijn en zijn duim plooid heftig naar binnen. En inderdaad, zijn mooie en fijne handen tellen op de Heilige Lijkwade slechts vier duidelijk zichtbare vingers. De duimen zitten verborgen achter de handpalmen. De diagnose van Barbet is formeel: «*Zijn mediaanenuw werd geraakt. Ik weet wat Hij gevoeld heeft: een onuitsprekelijke, verscheurende pijn die vanuit zijn vingers als een vuurpijl naar zijn schouder en vandaar naar zijn hersenen is geschoten. Kwetsuren aan de grote zenuwknopen veroorzaken de ondraaglijkste pijn die een mens kan ervaren.*»

Getuigen van de verrezen Jezus (Jo. 20, 26-29)

«*Acht dagen later waren zijn leerlingen weer daarbinnen bijeen, en ook Thomas was erbij. Terwijl de deuren gesloten waren kwam Jezus binnen, plaatste Zich in hun midden en zei: "Vrede zij u!" Daarna sprak Hij tot Thomas: "Leg uw vinger hier en bezie mijn handen; steek uw hand uit en leg ze in mijn zijde; en wees niet ongelovig, maar gelovig." Thomas gaf Hem ten antwoord: "Mijn Heer en mijn God!" Jezus sprak tot hem: "Geloof ge omdat ge Mij hebt gezien? Zalig zij die niet zien en toch geloven."*»

Wanneer abbé de Nantes deze tekst bespreekt, merkt hij steeds op dat Jezus «*acht dagen*» vóór zijn tweede bezoek dus onzichtbaar aanwezig was. Hij hoorde hoe Thomas weigerde geloof te hechten aan de getuigenissen van zijn broeders. Hij nam zich voor toe te geven aan de eisen van de ongelovige die woord na woord geformuleerd waren. Maar tegelijkertijd openbaarde Hij aan de apostelen dat Hij altijd aanwezig is, ook al is Hij onzichtbaar: «*Zo laat Jezus ons weten dat Hij bij ons zal zijn tot het einde der tijden*», besluit abbé de Nantes. "Aanwezigheid onder de vorm van afwezigheid", die de apostelen doet wennen aan de gedachte dat Hij altijd bij hen zal zijn, zelfs na zijn Hemelvaart.

In afwachting is Hij aanwezig in vlees en bloed. Thomas betast Hem en legt zijn hand in de open wonden van zijn nu verrezen Lichaam. En dus voelt hij ook Jezus' Hart kloppen, zoals Joannes het had horen kloppen op de avond van het Laatste Avondmaal. Men begrijpt zijn kreet die aan Jezus een titel toekent die niemand Hem voordien gegeven had. Het is niet alleen de uitdrukking van een volkomen geloof in de goddelijke natuur van Jezus die duidelijk was gebleken uit de Verrijzenis en die de ongelovige Thomas nu voor het eerst verwoordt, maar ook de uiting van een liefdesvuur dat nooit meer zal uitdoven in de harten van de «*gelovigen*», zelfs van diegenen die niet gezien hebben. Want van generatie op generatie «*verkondigen de nagels en de wonden dat God werkelijk in Christus is en zich met de wereld verzoend heeft*» (Sint-Bernardus, *Vrijdagmetten*, octaaf van het Heilig Hart).

broeder Bruno Bonnet-Eymard